

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: Vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
A bajai utcával szemközt Falcztono-féle ház,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemé-
nyek intézendők és minden díjak fizetendők.

Felelős szerkesztő:
DR. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész evre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt
Neptanióknak egész evre 6 frt Félévre 3 frt Negyedévre 1-50
Egyes szám ára 10 kr.

Rendőri előnyomozás Zomborban.

Hogy mit kell értenünk rendőri előnyomozás alatt Zomborban, arra szomorú példáink vannak.

Nem sokára a vádlottak padjáról fogja ebbeli systemáját a zombori főkapitány előterjeszteni.

Addig is, míg a büntető igazságszolgáltatás lassú keze őt odakényszeríti, (most már tán csak hetek kérdése,) — ő a büntető igazságszolgáltatás legközelebbi eszköze a bűnök földérintésében.

Képzheted, hogy mik derítettnek ki ezen derék gentleman által? Csak nemrég derítette ki a főkapitány ur, hogy a Fernbach-féle magtárat az akarta fölgujtani, a ki első kiáltott tüzet. S megindult a „rendőri előnyomozás” egy rovatlan előéletű kereskedő ellen gyujtogatás vádjá révén.

A vége az lón, hogy a közönség néhány jóízű anekdotával gazdagabb, a közbátorság pedig a rendőri előnyomozat természetének megismerése ré-

vén váltig szegényebb lett. Maga a meghurczolt kezeskedő elégtételt mindössze abban találhat, hogy a fekete gyanu ezentul csak a vénasszonyok kávéasztalánál rágódhatik reputációján, nem pedig a fenytő bíróságnál.

Most egy új alkalom kínálkozott rendőrségünknek bemutatni előnyomozási rendszerét.

A zombori első gőzmalom s fürdő-részvénytársaság Wertheim-cassájából hétfőn virradóra 6400 frtot loptak. Kifurták a pénztár oldalát s elemelték a pénzt.

A cseléség kora reggel észrevette a betöréses lopást, a vezérigazgató Belt Sebestyén, volt gőzmalomtulajdonos, a rendőrséget hivatja, a részvénytársaság igazgatósága gyűlést tart s elhatározza, hogy a tettes kiderítésére 1000 koronát tűz ki, de egyuttal följelentést is tesz személyesen a rendőrségnél az ismeretlen tettesek ellen, kifejezvéen abbeli gyanuját, hogy a tettes Belt Sebestyén vezérigazgató is lehetett.

Hogy mi a gyanu, miből nyer tá-

pot, miben lel létjogot, azt e helyt nem fejtegetjük.

De jogállamban a gyanu a legalárendeltebb jelentőséggel bír s a polgári szabadságot meg nem közelítheti.

A gyanu, akár alapos, akár alaptalan, jogot ad a rendőrségnek előnyomozást indítani bármely irányban.

S ha véletlenül a megye főispánja járt volna késő éjjelen a föltört pénztár közeleiben, akkor az ő magas állása se nyújthatott volna asylyumot a vak gyanu ellen.

A megölt Bárcki Benő holtteteme fölött kesergő apa azt kiáltja:

„Mindenkí gyanús nekem, a ki él” . . .

Idáig tehát a dolgok az emberi élet mindennapi medrében folytak s a rendőrségi előnyomozat joggal indul meg Belt Sebestyén vezérigazgató ellen is.

Hogy itt egy tetőtől-talpig becsületes családapáról van szó, hogy oly magas erkölcsi nivón álló ember kerül gyanuba, a ki vagyonos, a ki az ellopott összeg háromnegyed részével károsul, a ki a társaság élén áll, az itt nem esik latba.

TÁRCZA.

Valamikor réges-régen . . .

Valamikor, réges-régen,
Tul a rónán, tul a bércezen,
Nyugvóra hol leszáll a nap.
Állt egyszer egy fehér kis lak . . .

Ott volt az én holdogságom.
Oda száll a sóhajtasom —
Vágyó szívem oda dobban —
Hej! he jó is volna ottan . . .

Liget, berek volt a tája,
Virágos az ákác-tája,
Madár-dalós berke, bokra,
— Édes anyám volt lakosa . . .

Szálló madár, ha jön erre,
Megkérdezem: hova, merre?
Ha legyinti arczom szellő,
Tudakezom, honnan kelt ő?

De a madár nem tud róla,
A szellő se, mi lett sorsa, —
Csak a csermely sugja-bugja:
Soh'se kérdjem — Isten tudja . . .

Herke Mihály.

Az arany.

Irta: François Coppée.

Mikor Lucien de Hem fölemelkedett a roulette-asztal mellől, melyen a bankár utolsó 100 frankos bankjegyét is besöpörte s a melynél vagyonának végső romjait is elvesztette, úgy érezte, hogy feje fölött üszedül a mindenség. Azt hitte, össze kell rognia.

Kábult fejvel, reszkető lábakkal dült arra a rozoga, kopott börrrel bevont padra, mely ott állott a játéktér oldalán. Mint ha csak álmódnék, úgy nézte végig ezt a titkos játéklarangot, hol élte legszebb éveit elfecsérelte; látta a játékosok dult arczát, melyekre vakitva szórta fényét a tereben felfüggesztett három lámpa; hallotta az arany csengését a zöld posztó-asztalon, elgondolta, hogy ő most bizony-

tönkre ment, elveszett s eszébe jutott, hogy otthon a szekrényben fekszik atyjának, Hem tábornoknak pisztolya, mely az öregnek oly jó szolgálatot tett Jaatscha ostrománál.

Azután Lucien, fáradtan, megtörve, mely álomba merült.

Mikor kiszáradt torokkal felébredt, órája azt mutatta, hogy alig aludt fél óráig. Kimondhatatlan vágyat érzett egyszerre, hogy a hús enyhe esti levegőt szívja be magába. Az inga óra mutatója háromnegyed tizenkettő körül járt. A mint felébredt s nyújtózkodott, megemlékezett arról, hogy karácsony estéje van s emlékezete pajkos játzsizsággal gyermekkorának képeit idézte fel újra: mikor még mint kis gyermek arra várakozott: vajjon mit fog hozni a Jézuska karácsonyra? . . .

E percben az öreg Dronski, — egy öreg klasszikus lengyel, hatalmas bajusszal, piszkos kabátban — közeledett feléje néhány szót mormogva.

— Kélszönözzön uram öt frankot. Két napja nem hagytam el a kört; két napja nem jött ki a „tizenhét”. Nevesen ki, nem bánom, de a fejemet hagyom levágni, ha a szám pont tizenkettőkor ki-nem jön . . .

A rendőrség előnyomozást tart. De hát mi is az a rendőri előnyomozás?

Összegyűjtése a bűnjeleknek, míg frissek, elevenek, letartóztatása a tetten ért bűnösnek, megőrzése a bűnyomoknak s eszközöknek. Ez után következik a vizsgálat, mely többé nem tartozik a rendőrség hatáskörébe, melyre elegendő kvalifikációval nem bírhat, a mely vizsgálóbíró s kir. ügyész kíván meg.

Lássuk: mikép fogatosítja a zombori rendőrség az előnyomozást?

Első teendője kitrombitálni a szélrózsa minden irányában, hogy kit vett gyanuba, ki ellen nyomoz?

Ugy — hogy a tettes, ha csakugyan ő az, a ki ellen nyomoznak, óvatosabb lesz, s elővigyázata meghiusít minden nyomozást. A helyett — hogy a nyomozás titkon, ügyesen, fortélylyal — a megfelelő óvatossággal indulna és hálóként ölelné át a bűnjelek összességét, melyekből a bűnös ki nem uszhatik, a zombori rendőrség rátró egy rovatlan előéletű emberre, rendőrök özönével veszi körül házáat, fölforgat mindent fenekestül, inquirálja a gyanuba vettet, mintha vizsgáló bíró volna, kérdéseivel kipraeparálja, szóval mindent megtesz arra nézve, hogy majdan a vizsgáló bíró útját bevágja, hogy a gyanus ember minden körülmény iránt alaposan tájékozva legyen, s megtehesse a kellő sakkhúzásokat.

Walter Nándor fő- és Nikolits György alkapitány előnyomozás címén a legtáptantatlanabb módon formális bűnvizsgálatot tartottak s mi sült ki? Az, hogy egy eddig tisztelt

és becsülésnek örvendő ember jelleme a sárba tiportatott, de a tettes nincs meg, sőt még csak nyom sem vezet utána.

Szabad-e jogállamban előnyomozás címén, pusztá vak gyanura egy jóra való polgár becsületét sárba gázolni?

A rendőrség előnyomozása Belt Sebestyén ellen a vizsgálat oly mérvét ölté magára, melyhez csupán vizsgáló bírónak lehet joga, annak is kellő óvatossággal s megfelelő discretióval.

De Zomborban jaj annak az embernek, a ki valamely büntett gyanujába esik, mert lehet az oly ártatlan, mint a szentlélek, becsülete áldozatul esik a rendőrség esztelen buzgóságának, a melybe különben igen gyakran vastag malitia is vegyül.

Az esetről még írni fogunk.

Anyagi bajok.

Minél nagyobb eredményeket mutathat föl a kor a civilizáció, tudomány és haladás terén, annál általánosabbá válik egy panasz, mely elől a társadalom sorsát figyelemmel kísérok nem zárkozhatnak el.

Szomorú nóta az, mely általános elszegényedésünkről panaszodik. A kereskedők arról panaszkodnak, hogy az üzlet pang s nem lehet boldogulni. Az iparos azt mondja, hogy nem képes versenyezni a külföldi iparral, a honi ipart pedig nem pártolják; hiába egyesül ő a verseny ellen, megelégednék, ha úgy, ahogy megélhetne, nem kívánna ő többet. S ez különösen a kisiparosra nézve áll.

Panaszkodik a gazda a nagy adó miatt. Azt mondja, hogy nem képes immár annyit termelni, hogy családját

is föntarthassa, befektetéseket is tessen, adósságot is törleszzen s azonfölül előre nem látott eseményekre is takarítson s az adót fizesse, mely önsúlylyal nehezedik reája.

S panaszodik a szőlősgazda, hogy megélhetését tönkremenéssel fenyegeti a filoxeravész, hogy ha ez tovább is így terjed s más kenyérekereseti módja nem lesz, éhen kell vesznie, földönfutóvá kell lennie.

S ezek nyomán kórusban panaszodik ezután egy egész csoport más foglalkozásbeli ember, aki fizetéséből és czipelől az ugynevezett cifra nyomorúságot, amely nem utolsó a nyomorúságok között.

Panaszkodik, hogy minden drága, hogy fizetése a becsülettel megélhetést neki és családjának nem biztosítja, hogy nemcsak drága minden, de rossz is, hogy a modern készítmények mind rövid tartamuk, hogy a megélhetés gondjai tönkreteszik, elcsigázzák, tulhajtják az idegeit.

Van-e valami igazság ezekben a panaszokban s valóban oly mérveket ölt-e az elszegényedés?

E kérdésre nem oly könnyű felelni, mint első pillanatra látszik. Elhez gazdasági viszonyaink egybeazonosító tanulmánya szükséges. De hogyha egyrészt nagy pesszimizmusra vallana is, ha e panaszokat egész terjedelmükben igazaknak vallanók, bizony másrészt nagy optimizmus kell hozzá, ha valaki állapotainkat rózsás színben akarná föltüntetni.

Kereskedő, iparos, gazda s a többiek panaszában van valami igazság; mert állami életünk s fönnmaradásunk biztosítékai oly áldozatokat követelnek mai napság minden polgártól, a melyek az európai konstelláció következtében nem hogy csökkenének, hanem bizonyosan gyarapodni is fognak. A béke föntartása — habár ez talán ideig-óráig tart is — legnagyobb erő-

Luczien de Hem vállát vonogatta. Zsebei mind üressek voltak, s még azt az adót sem tudta megfizetni; melyet a helyiség törzslátogatói „a lengyel száz sous“t jának neveztek. Kilépett az előszobába, felvette a kalapját s lázas sietséggel haladta a lépcsőkön.

A négy óra alatt, hogy Luczien a játékeremben volt, havazott s az utca — Páris közepén volt az a keskeny, magas házakkal határolt — egészen fehér lett. Az égen egyetlenegy felhő sem mutatkozott s a sötétkék alapról fényes csillagok ragyogtak alá.

A kifosztott játékos reszketett bundája alatt, meggyorsította lépteit, mialatt a legkétségbeesettebb gondolatok kergetődztek agyában. De még alig haladt néhány lépésnyire, mikor megállott, megható látvány akasztotta meg lépteit.

Egy kőpadon, mely ősi szokás szerint hatalmas palotafülvégén húzódott meg, egy kis hat-hét éves leányka ült; apró testét alig fedte a szétrongyolt, fekete ruhája. A kemény hideg, daczára elaludt, testtartása iszonyu fáradtságot s kimerülést mutatott; feje, vállai mintegy be voltak szorítva egy fülkébe s ott nyugodtak a jéghideg kővön. Az egyik rongyos czipője lecsuszott lábáról s a hóban hevert.

Luczien de Hem gépies mozdulattal zsebeibe nyult, de ekkor észbe jutott, hogy kevéssel ezelőtt hiába keresett ott egy sous darabot, s hogy a kör szolgájának sem adhatott borraival. E közben azonban a szánalomtól vezéreltetve önkénytelenül mind inkább közelebb lépett a leányhoz, kit haza akart vinni magához, hogy éjjelre menedéket nyujtsjon neki. Hirtelen a leányka lehullott czipőjében valami fényeset vett észre.

Lehajolt. Egy arany volt.

Hihetőleg egy játékos személyiség, kétségen kívül asszony, karácsony estéjén erre ment s driskrét kézzel a leányka rongyos czipőskéjébe nagyuri alamizsnát hullajtott, hogy az elhagyott mégis csak higgyen abba, hogy Jézuska ajándékokat osztogat és szerencsétlensége daczára mégis csak reménykedjék valamiképen a gondviselés jóságában.

Egy arany — ez néhány napi nyugalmat, gazdagságot jelentett a koldusnőnek. És Luczien éppen fel akarta keltetni, hogy megmondja, mikor hirtelen közel föléhez egy hangot vélt hallani — a lengyel nyujtott orrlangját — a mint azt mondja:

— Két napja nem hagytam el a kört, két napja nem jött ki a „tizenhetes“. Ne vessen ki, nem bánom, de a fejemet leha-

gyom vágni, ha a szám pont tizenkettőkor ki nem jön.

És ekkor ez a huszonhárom éves fiatal ember, ki derék becsületes emberek sarja volt, ki fényes katonai nevet viselt és sohasem vett a becsület ellen, színyuat gondolt, egy örült vágyakodás rabja lett. Egy pillantás meggyőzte őt erről, hogy egyedül van a kihalt utcában . . . letérdelt . . . ovatosan kiujtotta kezét s kilopta a koldusleányka tépet czipőjéből az aranyat. Ezután futásnak indult; rohant a hogyan csak tudott, elérte a kör palotáját, három-négy lépcsőt is ugrott egyszerre, belökte annak az átkozott teremnek az ajtaját s ép akkor lépett az asztalhoz, mikor az óra éjfélt ütött.

— A tizenhetesre! — kiáltotta.

A „tizenhetes“ nyert.

Luczien rougera tolt a harminczhat aranyat.

— Rouge nyert.

— Hetvenkét aranyat hagyott ugyanazon a színen.

Rouge ismét nyert.

Két-háromszor ismételte ezt a játékot állandó szerencsével. Most már egész halom arany s papirpénz hevert előtte. A „ducat“, „colonne“, a „számok“, szóval minden kombinációja sikerült. Nemsokára

fesztésekre készíti a kormányokat s a népeket és a követelt pénz- és véráldozat kétségtelenül oly magas fokot ért el, mely a népnek egész erejét követeli, sőt túlhaladja is.

Ez a körülmény az egyesek megélhetését isnehézben teszi és súlyossá a létért való küzdelmet.

S ennek ellensúlyozására csak egy mód van: a legszélsőbb egyéni takarékoság. A polgárosodás előrehaladásával a luxus is nagy kiterjedést öltött, a különben egyszerű életmódu emberek igényei is nagyobbak lettek. Nehéz ma már különbséget tenni a között, ami valóban szükséges és hasznos és a mi könnyen nélkülözhető, t. i. csak képzelt szükséglet.

A nemzet legnagyobb elismerésére és hálijára volna méltó az, aki józan takarékoságot tudna a nemzetben meghonosítani. Hogy a nemzet megfelelhessen, azon nagymértékű követelményeknek, melyekkel a haza az állam főtartása érdekében eléje járul, ahhoz szükséges, hogy minden család a maga körében emeljen oltárt a takarékoságnak és kerülje a fényűzést, a fölösleges kiadást, mely romboló hatással pusztítja a vagyonosodást s a vele járó szellemi, erkölcsi és anyagi boldogságot.

Hogy még azért mindig maradnak és lesznek olyanok, kik a legszükségesebb költséget sem képesek fedezni, kiknek körében a szegénység és a nyomorúság út tanyát s akik rászorulnak majd vagyonosabb és jobb helyzetben levő embertársaik segélyezésére, fájdalom, igaz. De az általános segélyakció is nagyobb erővel és képességgel fog működni a nyomor enyhítésén, ha józan takarékoság tör utat magának, ha mindenki csak addig fog nyújtózni, ameddig a takaró ér.

A takarékoság az, melylyel megszabadulhatunk anyagi bajainktól és aki annak okos, józan parancsait követi, valósággal nemcsak magának tesz

kitűnő szolgálatot, hanem példaadásával a társadalomnak is.

Különbélék.

— **Zombor szab. kir. város kereskedelmi iskolájában** a tanulók felvétele az 1893/4. tanévre szeptember hó 1., 2. és 4-dikén mindenkor d. e. 9—12 óráig történik. Az első osztályba rendszerint oly tanulók vétetnek fel, kik a gimnázium, reál, vagy polgári iskola negyedik osztályát sikerrel végezték el. Intézetünket a nagyméltóságú belügyminiszter ur — a vallás- és közoktatásügyi miniszter ural egyetértéssel 1890. évi január hó 5-én kelt 80816. sz. 1889. sz. rendeletével a közép iskolákkal egy rangba helyezte, a nagyméltóságú honvédelmi miniszter ur pedig egyetértve a cs. és kir. közöshadügyminiszter ural, 1890. évi ápr. 22-én kelt 17720. sz. rendeletével az egy évi önkéntességi kedvezmény tekintetében a főgimnáziumok- és főreáliskolákkal egyenjogositotta. A zombori középkereskedelmi iskola tehát egyenlő rangu bármely kereskedelmi akadémia-, főgimnázium-, vagy főreáltanodával és formális qualificatio tekintetében is ugyanazon kedvezményekben részesül, mint bármely középiskola. Az intézet 3-ik osztályának tanulói a tanév végén a vallás-, közoktatásügyi és a kereskedelmi miniszterek biztossai jelenlétében érettségi vizsgálatot tesznek. Az érettségit tett ifjak a szoros értelmében vett kereskedelmi pályán kívül — a köztisztviselők minősítéséről szóló 1883. évi I. törvényczikk értelmében — alkalmazást nyerhetnek még a következő életpályáknál: a) a posta-szagnál (14. §.) mint posta-főtiszt, tiszt, és gyakornoki tisztviselő; b) pénztári-szagnál (18. §.) mint központi állampénztári és adóhivatali tisztviselő, köztörvényhatósági pénztárnok, állampénztárnok, ellenőr, könyvvizsgáló, számviteli tisztviselő; c) kezelési-szagnál (22. §.) mint dohánybevéltási felügyelő, dohányárudai, raktári, lottó-igazgatósági hivatalnok; d) zálogházaknál (22 §.) mint zálogházi igazgató, ellenőr, könyvelő, pénztár-

nok, ellenőrzési számtiszt; e) a közmunka- és közlekedési miniszterium 1881-ik évi 16,606. sz. a kelt határozata alapján lehetnek vasuti hivatalnokok is; f) felvétetnek a tiszti tanfolyamokba; g) továbbá felsőbb gazdasági, erdészeti, bányászati és kereskedelmi iskolai tanári pályára is léphetnek. A helybeli tanulók tandija 12 frt, a vidékieké 20 frt, mely előleges félévi részletekben is lefizethető. Ezenkívül fizetendő: felvételi díj fejében 2 frt, ifjúsági költség-tárra 1 frt és értesítőre 50 kr. Szegénysorsu, jeles előmenetelt tett tanulók tandijmentességben részesülnek. Minden egyébre nézve az igazgatóság irásbeli, vagy szóbeli megköszönetre készséggel ad felvilágosítást s szívesen ajánl vidéki szülőknek tisztességes családokat, melyek tanulókat teljes ellátásra elfogadnak. A helyek megválogatásánál kiváló gondot fordít az igazgatóság arra is, hogy a fiúk a helyben divó magyar, német és szerb-dalmata nyelveket — otthoni társalgás útján is — könnyebben elsajátíthassák.

— **A Jókai-jubileum.** Szabadkáról írják, hogy ott f. hó 27-én a városi képviselő-testület tagjai a Jókai-jubileum megünneplése dolgában értekezletre gyűltek. Az értekezlet nagy lelkesedéssel a következő ünnepi programban állapodott meg, melyet a városi tanács a szeptemberi közgyűlés elé fog terjeszteni: A koszorus költőt a törvényhatósági bizottság Szabadka szabad királyi város diszpolgárává választja és az erről szóló oklevelet egy öt tagból álló küldöttség Jókainak Budapesten nyújtja át. A város közönsége Jókai összes műveit két példányban a közkönyvtár és gimnáziumi ifjúsági könyvtár részére megrendeli. Megszavaz száz koronát aranyban oly két középiskolai tanuló részére, kik Jókai írói működését legszebb írásbeli dolgozatban méltányolják. Továbbá Jókai-alapítvány címen kétezer koronás alapítványt szavaz meg, melynek kamatait évenként oly gimnáziumi növendékek kapják, kik a magyar nyelv és irodalom terén a legjobb előmenetelt tanúsítják. Az országos jubileum napján Szabadkán is rendkívüli díszköz-

azt a pár ezer frankot, amelyet az este vesztett, ismét visszanyerte. Most két-háromszáz aranyat rakott s azon volt, hogy vagyónát, örökölt vagyónát, melyet elpredált ismét visszaszerezze. Túrelmetlenségében, hogy a játékot mielőbb megkezdhesse, bundáját sem vetette le s az összes zsebek már tele voltak aranytekerékekkel. És ő nyert, nyert folytonosan, mint egy örült, mint egy részeg; telt marokkal szórta az aranyakat az asztalra, megvető, kicsinylő pillantással, győzelme biztos tudatában.

De emellett folytonosan úgy érezte, mintha tüzes vas égetné a szívet s szüntelenül csak arra a kis koldusnőre gondolt, arra a gyermekre, kit meglöpt.

— Még ott lesz azon a helyen! Hogyne, kell hogy ott legyen! Mindjárt — — igen, ha egyet üt az óra . . . elmegyek innét, magammal viszem úgy, a hogyan alszik, lefektetem az ágyamba . . . És nevélem, felruházom, szeretni fogom, mint leányomat s gondoskodni fogok róla mindig . . . mindig! . . .

Az óra egyet ütött, negyedet, felet, háromnegyedet . . . Lucien még mindig ott állt a pokoli asztalnál.

Végre kettőkor felkelt a bankár s kijelentette:

— Uram, a bank tönkrement . . . Elég a játékból.

Lucien egy ugrással talpon volt. A játékosok között, kik irigykedve tolongtak körülötte, durván tört magának utat s nagy léptekkel, lelkendezve rohant a kúpadhoz. Már távolról egy lámpa fényénél látta a leányka alakját.

— Hála az égnek! — kiáltott — még itt van!

Közelebb lépett hozzája, megfogta kezét.

— Oh, hogy fázik! Szegény leányka! Karjaiba vette, felcsemelte, hogy magával vigye. A leányka feje hátrabukott, a nélkül, hogy felébredt volna.

— Ilyen korban hogy alszik az ember.

Kébléhez szorította, hogy felmelegítse s ekkor iszonyodva vette észre, hogy a gyermek szemei félig nyitva voltak — fénytelen, megtört pupillák meredtek fejébe. Borzalmas gondolat cikázott agyán keresztül Száját a leányka szájához tapasztotta. Nem érezte leheletét.

Mialatt ő a koldusnőtől ellopott arannyal visszanyerte vagyónát, a szegény leányka hajlék hiányában meghalt, megfagyott.

Az ijedtség vasmarokkal fojtogatta torkát, kiáltani akart s erőlködése közben felébredt borzasztó álmából a kőr padján, hol éjjel tájban elaludt. A szolga, mikor öt órakor távozott, szánalomból tovább is nyugodni hagyta a kifosztottat.

Ködös deczemberi hajnal volt. Lucien felkelt, elzalogosította óráját, megreggelizett; azután elment a sorozó-bizottsághoz, hol az afrikai vadászok első ezredébe vétette fel magát.

Mai nap Lucien de Hem hadnagy. Derék katona és sohasem nyul a kártyához. Csakis katonai fizetéséből él, de kijut vele; sőt, úgy látszik, hogy még félre is tesz valamiké. Mert a multkor, mikor egyik társa véletlenségből utána áthaladt a karkautécskán, azt látta, hogy Lucien valami adományt hullajtott egy kis spanyol leányka kötényébe, ki egy kapu aljában elaludt. A tiszt még oly indriszkkrét is volt, hogy megnézte, mennyit is adott Lucien a koldusleányka s felette elcsodálkozott nagylelkűségén.

Lucien egy aranyat adott a spanyol leánykának.

gyűlés lesz, melynek egyedüli tárgya Jókai megünneplése lesz és melyre a törvényhatósági bizottsági tagokon kívül a tanintézetek, a társulatok és a négyesületek képviselőit is meghívják. Ezen alkalommal ünnepi beszédet Vojnich Félix városi főjegyző mond. A városi iskolákban aznap szünet lesz. A város egyik díszesebb s nagyobb forgalmu utvonalat Jókai nevére nevezik el. Az országos Jókai alapítványhoz való hozzájárulás kérdésében a tanács csak akkor fog javaslatot tenni, ha az erre vonatkozó felhívást a központi Jókai-bizottság közölni fogja vele.

— **Pályázat.** Zombor szab. kir. város tanácsa az elhalálozás folytán megürült és 2200 forint évi fizetéssel s 200 frt lakbérpótlékkal javadalmazott városi polgármesteri állásra pályázatot hirdet. Felhívtnak az ezen állást elnyerni óhajtok, miszerint az 1888. évi I. t. cikkben előirt képességgüket igazoló pályázati kérvényeiket folyó évi szeptember hó 15-ig Sándor Béla főispán ur Ömeltőségához terjesszék be. Zomborban, 1893. évi augusztus hó 26-án. Vukicsévics Péter, polgármesteri helyettes.

— **Martonoson** Józsiaty Mladen, eddigi adminisztrátort választották meg gör. kel. plébánosá.

— **Piroson** öngyilkosságot követett el Zsely János odaváló községi rendőr. A futaki vásártól egy kissé ittasan került haza s az uton garázdálkodott, minélfogva a saját rendőrtársai kísérték be. Nyilván a büntetéstől való félelmében ölte meg magát. — Feketehegyen pedig Klebusch András rendőrzvezető azért lötte magát agyon, mert elmozdították állásától.

— **Jánkovác** községben huszárokat fognak beszállásolni. Elsőben Tataházának szánta őket a törvényhatósági bizottság, azonban ezen község alkalmatlannak bizonyult.

— **A futakli casinóegylet** alapszabályait a belügyi minster megerősítette.

— **A Káldy Gyula** hangversenyét most 26-án tartották meg a városi színházban nem tulságosan nagy közönség előtt. Pedig bizvást tele lehetett volna a ház; érdemes volt. A szebbnél-szebb nótákat nagy gyönyörűséggel hallgatta a közönség s a műsornak nem egy darabját újrátta meg.

— **Ókanizsán** Dékai Kálmánt és Kocsis Samut választották meg a polgári iskola tanítóivá.

— **Bakonyi Károly** honvéd ezredes, szegedi dandárparancsnok, a helybeli zászlóalj fegyvergyakorlati felett szemlélt tartandó f. hó 28-án városunkba érkezett.

— **Hirdetmény.** Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a város részére 1894. évre szükségeslő irodai szerek biztosítása iránt az árlejtés f. évi szeptember 4-én délutáni 3 órákor a várósháza tanácstermében fog megtartani; az összes szükségletekre nézve kiküldési ár 1107 frt 56 krajczár. A feltételek és minták a hivatalos órák alatt a városi számvétségnél megtekinthetők. Zombor, 1893. évi augusztus 22-én. Vukicsévics Péter polgármesteri helyettes.

— **Tüz támadt** f. hó 28-ikán délután 3 óra tájt lapunk szerkesztőségi helyisége alatt a földszinten. Mészáros Lajos, a zombori főgimnázium tanárának butorait csomagolták ki a munkások s ezek közül valamelyik nyilván vigyázatlanul dobta el pipagyújtás után a masinát, így gyuladt meg az a szalma és gyékény, melybe a butorok csomagolva voltak. A tüzet a házbeli eloltották, kár nem esett.

— **Borzasztó vég.** Mirosof Antal, adai tekintélyes kereskedő 12 éves, István nevű fiát egy veszett kutya megharapta. Atyja a

gyermeket rögtön felvitte a bpesti Hőgyes-féle Pasteur-intézetbe, honnan mint meggyógyult haza is eresztették. Pedig dehoggyógyult ki a szegény fiú! E hó elején kiültött rajta a vizeszony s néhány napja borzasztó és kínos szenvedés után belé is halt. Temetése általános részvét mellett ment végbe.

— **Szobonya Bertalant,** az adai m. kir. földműves iskola igazgatóját a miniszter az ezredéves kiállításba a mezőgazdasági tanügy egyik első csoportjába kinevezte.

— **Apa és fiu.** Zsivanov Vászta goszpodincei hetkenként éves parasztagzda valami házközösség ügye miatt már régóta vizálokodásban élt Mihály nevű fiával, aki szintén tul van már az ötvenen. Apa és fiu végre abban egyeztek meg, hogy az öreg Zsivanov a fiához költözik, aki haláláig el fogja látni. Az öreg Zsivanov azonban a menyével sem igen tudott megférni s mikor a minap egy lakodalomból hazajöve menyét egyedül találta, az a gondolat villant meg agyában, hogy az asszonyt megöli. Keresett is egy konyhakést és orvul rátámadt az asszonyra, aki öt gyermeknek anyja. A szerencsétlen borzasztóan sikoltozni kezdett s éppen ekkor toppant be a férje. Rögtön átlátta a helyzetet és mértéktelen dühvel esett az apjának. Letepepte a földre, vad szitkozódás közben gázolt rajta s mikor az öreg már eszméletét veszítette, addig ütötte a fejét egy márványlaphoz, míg agyveleje kilocsesant. Aztán egyenesen a zsabylai csendőrséghez ment és elmondotta, hogy édes apját megölte. Zsivanov Mihályt rögtön letartóztatták.

— **Névmagyarosítások.** B r u c k Oszkár bajai lakos a belügyministerium engedelmével B o k o r-ra változtatta a nevét. — Dr. Löwentritt Adolf szabadkai ügyvéd nevét belügym. engedélylyel M a j o s s-ra változtatta.

— **Pályázat** van hirdetve Szabadkán házipénztárnoki, ugyanott pénztári tiszti, és városi irtóki állásra.

— **Kossuth-ünnep.** A csantavéri polgári olvasókör tagjai Kossuth Lajos napját társas vacsorával ünnepelték meg, amelyen előbb Kiss Béla, majd Klein Mátyás emlékezett meg hosszasan e napról, összehasonlítva ezt a Kossuth által hirdetett nagy eszmék diadalünnepének, márczius 15-ének napjával. Az egész estén a legkedélyesebb hangulat uralkodott.

— **Hymen.** F ü r s t S a m u, a b-földvári, izr. iskola tanítója eljegyezte Kappel Ida kisaszonyt Maros Vásárhelyen. — Honi Imre palánkai gyűszerész eljegyezte Nagy Dezős leányát, Olga kisasszonyt Palánkán. — Forray Ferencz zentai tanító eljegyezte Mester Mariska kisasszonyt, Mester Lajos leányát Zentán. — B á r d y L a j o s fővárosi polgári isk. rajtánár eljegyezte Lissák Teréz madarasi tanítónőt, Lissák János bajai tanító leányát.

— **Nyugdíjazás.** Sabjani Jenő jánkováci tanítót a vallás- és közoktatási miniszter nyugdíjba helyezte s az orsz. nyugdíjalap terhére 300 frt évi nyugdíj állapított meg neki. Ehhez járul még a község, mint iskola fen tartó, évi 150 frttal.

— **Villamos világítás Kulán.** Kula község képviselőtestülete Rácz György nagybirtokos indítványára elhatározta, hogy a községben villamos világítást rendez be. A határozat, végrehajtását azonnal meg is kezdték és a szerződést egy budapesti vállalkozóval már megkötötték. A szépen fejlődő községben különben ugyancsak Rácz György kezdeményezésére két községi óvóiskolát állítottak.

— **Az ágostai evang. híveknek** tudomásul adjatik, hogy szeptember 3-án d. e. 10 óra kor az e célra kibérelt helyiségben isteni tisztelet fog megtartani, melyre a tisztelet

hívek ezennel meghívtnak. Korossy Emil ág. ev. ut. lelkes. Medveczky Zsigmond, egyházi felügyelő.

— **A kaszinó-egyleti** mulatságot melyet a polgármester halála miatt napoltak el, most 26-ikán tartották meg. A bankett is a tánc is kifogástalannul sikerült. Amott 98-ra volt terítve, a táncot pedig 20 pár járta. Kiderült ebből, hogy a gyomrunkat többen becsülsük meg, mint a lábainkat. A jelen volt hölgyek közül a következőket jegyezte fel tudósítónk: Baumann Nándorné, Czinkler Gyuláné, Dalmay Kálmáné, Gerevits Károlyné, Kollár Zsófné, dr. Kollár Győzőné, Magyar Lajosné, Mattucsek Zsigmondné, Popovits Sebóné, dr. Pataj Sándorné, Paracetits Jánosné, özv. Szabácsy Mihályné, Valter Nándorné és Wagemann Ignácné úrnők. Dalmay Jolán, Gerecsér Lina, Kaury Róza, Pataj Izabella, Simónovits Mariska, Szabácsy Anna s Mariska és Valter Aranka kisasszonyok.

— **Katholikus nagygyűlés.** Szabadkán szeptember 10-én katolikus nagygyűlés lesz Eszterházy Miklós gróf és Boromisza Tibor dr. kanonok előnközte alatt. A gyűlésnek ez a programja;

a) Egy hazafias ének. b) Elnöki megnyit. c) Esterházy Miklós Múrcz gr. c) Ö szentségének, ő felségének és a kalocsai érsek ő nagyméltóságának táviratilag való üdvözlése. Boromisza Tibor dr. d) Az elkeresztelésről, az anyakönyvek állomosisításáról és az 1868-iki 53. t. cz. módosításáról a népgyűléshez intézett beszéd és határozat. Steec György dr. e) A polgári házasságról a népgyűléshez intézett beszéd és határozat Zittl Róbert. f) A vallászabadságról és a zsidó recepczióról a népgyűléshez intézett beszéd és határozat, Gyürky Ödön dr. g) Szintén egy beszéd a népgyűléshez a kath. öntudat és hitélet ébresztéséről, a kath. körök alakításának szükségességéről és a katolikus sajtóról. Petrovác József. h) Bezárásul egy hazafias ének.

— **Übrevácón** Reisz Józsefet és Stumpföger Kálmánt választották meg tanítókká.

— **Ujpalánka** iskolaszéke határozatilag kimondta, hogy az iskolában az oktatás nyelve a német helyett magyar lesz. — Kivánatos lenne, ha ezt a példát egyebütt is követnék.

— **Monostorszegen** Orehoja Bélát választották meg tanítóvá.

— **Ó-Becsén** Topolcsányi Lajos napszámos a meczón vig beszélgetés közben hirtelen öszerogyott s meghalt. Az orvosok konstatálták, hogy napszúrás áldozata lett.

— **A szerelmes csendőr-örsvezető.** Steffel Gyula csendőrörsvezető nemrég került Szenttamásról Bezdába. Szenttamáson beleszeretett egy fakeserkedő leányába, akit azonban a szülei nem engedtek hozzájárni feleségül. Steffel átahelyezték Bezdába, egyideig levelezett a leánynyal, de az utóbb egészen megfeledezett róla. Steffel azóta busult, szerelmi bubánatában sokat ivott, részegségében pedig elment egy mulatságra és miután a kelleténél többet ivott, összeveszett egy tartalékos hadnagygyal és a jegyző fiát tetleg is bántalmazta. Följelenést tettek ellene a főlebbvalóinál és Steffelnek tudtára adták, hogy e hó nap 27-én lesz ellene a vizsgálat; az örsvezetőt tudta, hogy ennek rossz vége lesz és a büntetéstől való félelmében elhatározta, hogy megöli magát. Azóta nagyon izgatott volt és még egy pár rendelleneséget követett el. Egy verekedés alkalmával az elfogott embereket felpofozta és puska-tussal verte, legutóbb pedig Lajos napján ment be egy ünneplő házba és ott olyan botránnyt okozott, hogy ki kellett dojni a házból. Ekkor hazament, fegyverével a nyakába lőtt és meghalt. Steffel, mielőtt az ivásra adta magát, főlebbvalóin nagyon kedvölték, mert bátor, becsületes, jellemes csendőr volt.

— **Hirdetmény.** Zombor szab. kir. város gazdasági küldöttsége által ezennel közhírré tétetik, miszerint a városi szolgaszemélyzet és rendőrök részére szükséges 3200 frt 60 krral előirányzott ruhanemű k és szerelvé-

nyek beszerzése iránt az árlejtés folyó évi szeptember 4-én délutáni 4 órakor a város-háza tanács-teremben fog megtartani. A feltételek és minták a hivatalos órák alatt a városi számvétségűnél megtekinthetők. Zombor, 1893. augusztus hó 22-én Ukácssevecs Péter, tanácsnok mint küldöttségi elnök.

— **A Hübner-féle női tan- és nevelő-intézetről** Kassán a következő értesítőt küldik be hozzánk: A Hübner-féle női tanintézet a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszterium 1886. évi 1207. sz. a. kelt kegyes engedélye folytán a nyilvános tanintézetek jellegével van felruházva. E tanintézetben a népiskola I—VI. osztályára vétetnek fel a növendékek. A tanév elején beiratásért és más kisebb költségek czimén 1 frt fizetendő. A tandíj a következőkben van megállapítva: az I. és II. osztályu növendék fizet egy hónapra 3 frtot, a III. és IV. osztályu 3 frtot, az V. és VI. osztályu járó pedig 5 frtot. Testvéreknél a tandíj 1 frttal mindkettőnél kevesebb. A tandíj félévénként vagy havi részletekben előre megfizetendő. Az intézetben a törvényesen előírt tantárgyakon kívül a rendszeres oktatás tárgyát képezik még: a német és francia nyelv, rajz és festészet, kézimunka és ének. A zenéből hetenként három óra adatik, mely tanítását azonban már külön díjazás — havi 6 frtban — van megállapítva. Az év végén nyilvános záróvizsgálatok tartatnak, melyeken a növendékek egy szellemi előhaladásukat mint kézi ügyességüket bemutatják. E tanintézettel kapcsolatban megnyílik az 1893—94. tanévben egy leánynevelő intézet (internatus) is, melyben nemcsak a Hübner-féle, hanem bármely más kassai tanintézet (apácák tanintézete, áll. felsőbb leányiskola, tanító-nőképző) növendékei lakási, teljes ellátás és szűlői gondoskodást kiegészítő szeretetteljes nevelést nyernek. Az internatusba felvett és kellőleg felszerelt leánykák ellátási díj fejében 300 forintot fizetnek, mely összeg havi részletekben a 30 forint előre lefizetendő. Ha a növendékek kellő számmal jelentkeznek, az ellátási költség összegét szívesen leszállítjuk. Az internatus bennlakói — bármely tanintézetbe járjanak is — otthon a rajzfestészet- és kézimunkából minden különös díjazás nélkül, zenéből és francia nyelvből pedig mérsékelt havi díj lefizetése mellett nyerhetnek szakavatott oktatást. Végül megjegyzendő még, hogy a német és francia nyelven való jártasság elsajátítása végett a társalgás a nap egyes óráiban és a séták tartama alatt az illető nyelven folyik. Ennélfogva ezen intézet úgy tanítási mint nevelési szempontból, a mi az iskolát és belső ellátást illeti, minden nyelvtanítványnak ajánlható, mivel a legnagyobb gond lesz arra fordítva, hogy a nemzeti érzelmek közös tiszteletben tartása a hazafii neveléssel egyesíthessék. Fölvételre jelentkezhetni az intézet tulajdonosánál (Főutca 76. sz.), ki levélben való megkeresésekre is szívesen szolgál bármilyen felvilágosítással. Kassán, 1893. augusztus hó. Hübner Gabriella. — Nekünk zomboriaknak közelebb esik a Keméndy-féle szegedi nevelő-intézet, mely minden tekintetben kifogástalan s melyet szívesen ajánlunk az érdeklődők figyelmébe.

A kolera.

A következőkben adjuk időközben vett híreinket a járványról:

Közlekedési zavarok. A fellépett ázsiai kolera miatt a kanizsai és zentai állomásokon a személyhajó nem kút ki és így e helyekre a személyközlekedés a hajóval lehetlen a további intézkedésig.

Bács-Bodrogvármegye alispáni hivatalának távirati értesítése folytán, hogy Zentán ázsiai kolera fellépése megállapított, Baja város közegészségügyi bizottsága f. hó 23-án d. e. 9 órakor ülést tartott, melyen a bizottság — a főorvos indítványára — nyomban járványbizottsággá alakult át. A

járványbizottság helyeslő tudomásul vévén mindazon óvintézkedéseket, melyeket eddig a városi tanács elrendelt és foganatosított, elhatározta a közvágóhidtól elvezető és elromolt csatorna helyreállítását, az e miatt támadt pocsolva betömését, továbbá elrendelte, hogy a hidutezában lévő patakknak az utczán átfolyó része egészebe beholtzassék és az Eckert-féle kismészárszék-utczai ház előtt a vízlevezető mélyebb része kiköveztessék. Ezenfelül elrendelte a koleraórházi ápolók azonnali alkalmazását és a fertőtlenítő koci és kályhának szintén haladék nélkül működésre alkalmas állapotba helyezését.

S z a b a d k á n Mammosich Lázár polgármester, Szalay Máttyás főkapitány, dr. Barta Antal kerületi orvosból álló bizottság f. hó 24-én a köztisztaság és közegészség céljából az összes vendéglői és nagyobb épületekben a pece és szemetgödörök tisztán tartása iránt szigorú intézkedéseket tett, továbbá a piacon naponként az összes élelmi cikkek vizsgálat alá vétetnek és az egészségtelen, közveszélyes élelmi cikkek elkoboztatnak.

K o l e r a b i z t o s u l az óbecsei előjáróság Kovács Ferencz tanító nevezte ki, kinek feladata az egész város területén a köztisztaság felügyelete.

A d a község körül kellemetlen kigőzölgesű mocsár terül el, melynek a Tiszába való lecsapolását több ízben szóba hozták már, de eredménytelenül. Kíváncsiak vagyunk rá, vajjon a megye főispánja, ki a Tiszamenti községeket ment el minap meg szemlélni, tesz-e valamit ebben a dolgban.

U j a b b k o l e r a - e s e t e k. Lapunk utolsó számának megjelenése óta a következők újabb kolera-esetekről értesültünk: Petrovossal 2 megbetegedés és 2 halálozás: — Ó-Becsén 3 megbetegedés, Szablyán 1 megbetegedés, 1 halálozás, Zentán 3 megbetegedés, 1 halálozás, Adán 2 megbetegedés, 3 halálozás, Mohol községben 2 megbetegedés, 1 halálozás, Csurogon 1 megbetegedés, 1 halálozás volt.

Z o m b o r v á r o s polgármesteri helyettese a következő felhívást bocsájtotta ki:

Tekintettel arra, hogy az ázsiai kolera országunk több vidékén kitörvén, a járvány tova terjedésének megállítására szükséges óvintézkedések megtétele a közalkosság kiváló fontossága érdeke, a hatályosabb védekezés szempontjából — ámbar a kolera városunk területén egyáltalán még fel nem lépett — a közegészségügyi bizottság járvány-bizottsággá leendő átalakulását határozta el.

Ugyanezen alkalommal kötelességének tartja a bizottság a város lakosságának azon óvintézkedéseket figyelmébe ajánlani, melyek a járvány felléptét megakadályozni, esetleg továbbterjedését feltartóztatni leginkább alkalmasak.

Ilyen a szigorú mértékletesség étkezés, ital és egyáltalán minden élvezetben, az éjelezés minden elkerülése és általában a megszokott rendszeres életmód lehető betartása.

Étkezés tekintetében nyers tápszerek, különösen pedig gyümölcsnek nagyobb mennyiségű — nyers gyümölcstől, épügy, mint romlott tápszér — élvezetétől pedig teljesen tartózkodnunk kell.

Az ázsiai kolera terjedésének egyik leggyakoribb oka a rossz minőségű ivóvíz, mindezeknél fogva a la-

kosság figyelmét arra hívjuk fel, hogy lehetőleg tiszta ivóvizet, minő az artézi, használjanak — úgy ital, mint főzésre, az esetben pedig, ha ezen víz megszerzése akadályokba ütköznék — az élelmézésnél használandó vizet előzőleg forralja fel.

Az ázsiai kolerát terjesztő bacilusok legnagyobb ellensége a tisztaság lévén, felhívjuk a lakosságot, hogy úgy a lakásában, mint általában házában ennek pontos betartására órkodjék és minthogy a hatóság működése kellő sikert csak úgy ígér, ha e tekintetben azok által, kiknek érdekében kifejtik, támogatásban részesül, mindenkit felhívunk, hogy minden köztisztaságellenes állapotot a rendőrkapitányságnál, mint elsőfoku közegészségügyi hatóságnál, haladéktalanul jelentse be, hogy ennek orvoslása iránt a kellő intézkedések megtehetőek legyenek.

Különös gond fordítandó az árnyékszékek, pöcze- és szemetgödörök fertőtlenítésére. Az e czélból a város-házán Józich Gyula gazdasági intézőnél beszerzési áron, vagyontalanok számára ingyen kapható karból (literenkint 30 kr) és gálicon (kilogrammonként 12 kr) kívül a fertőtlenítésre különösen alkalmas higitott oltott mész, melylyel a fertőtlenítés lehetőleg naponta eszközözendő.

A mélyebben fekvő utcák lakosai felhivatnak, miszerint az őszi esőzés beállta előtt lakásaik kiszáritására és ahol deszkapadló nem volna, a szoba talajának lehetőleg száraz, vizes alkatrészeztől ment agyaggal leendő feltöltéséről gondoskodjanak.

Lehetőleg kerülendő nagyobb számú egyéneknek ugyanazon helyiségben való huzamosabb tartózkodása, vagy épen éjelezése; ily helyiségek úgy használat előtt és után, még ha lehetséges közben is, kellőképen szelendőek.

Minthogy a kolera elleni védekezés eredményessége attól van föltételezve, hogy a kör első tünetei esetén is orvosi segély alkalmaztassék, felhivatik a lakosság, miszerint a legelső körtünetek alkalmával is haladéktalanul orvosi segélyt vegyen igénybe.

Dr. Vadas Kálmán tisztí főorvos és Dr. Poppovits István II-od orvos kötelessége első sorban a gyógykezelés, azonban az első segélynyújtásra mindenkor a legközelebb található magánorvos is igénybe vehető.

Az esetre, ha netán kolerabetegeknek kórházba való szállítása szükségessé válnék, ez a rendőrkapitányságnak bejelentendő, mely a városi raktáreépületben rendelkezésre álló szállító koci és hordályok által eziránt intézkedni fog.

Mig egyrészt a lakosság figyelmét saját érdekében a legkiterjedtebb intézkedések betartására felhívók, kötelességünknek tartjuk másrészt arra is felhívni, miszerint a kolera elleni óvintézkedések sikerének előfeltétele a szükségletlen és alaptalan félelemnek lehető kerülése és e tekintetben lehetőleg óvakodjunk alaptalan és félelmet előidézhető álhírek terjesztésétől.

A kolera elleni óvintézkedések sikeres betartása lehetővé teheti, úgy

mint 1886-ban, úgy az idén is a járványtól városunk ment maradjon.

Kelt Zombor kir. város közegészségügyi bizottságának, mint járványbizottságnak 1893. évi augusztus 25-én tartott üléséből.

Vuklesevits Péter,
polgármesteri helyettes, mint a járványbizottság elnöke.

Törvényszéki csarnok.

A 6400 frtos lopás.

Egy rendkívüli ügyességgel elkövetett bűntény tartja izgatottságban városunk polgárait, mely érdekesség dolgában egy Pitaval-féle regényvel versenyez.

A zombori első gőzmalom s fűdő részvény-társaság Wertheim-pénztárát vasárnap éjjel, vagy tán hétfőn hajnalban ismeretlen tettesek föltörték; s a benne volt 6400 frtot elemelték az erős Wertheim-pénztár oldalát a tresor irányában kifurva, szétörtelvel találatott.

De mondjuk el az esetet egész rendjében úgy, a mint Belt Sebestyén vezérigazgató előadja.

Mindenek előtt — tájékozásul elmondjuk, hogy miként keletkezett a részvénytársaság félév előtt?

Belt Sebestyénnek évek óta virágzó gőzmalom üzlete volt, melyet azonban egy 300,000 frtos alaptőkével alakulandó (most már meg is alakult) részvénytársaság megbuktatással fenyegetett.

Belt tehát ez ellen a saját gőzmalomát egy részvénytársaságnak adta át, mely 150,000 frt alaptőkével indult meg melynek részvényei háromnegyed részben az ő családja kezei között voltak. Így történt, hogy a társaság azon ajánlatát, miszerint a gőzmalom ügyeit 3 évig ingyen végzi, elfogadta s így lett vezérigazgatóvá.

A vállalat virágzásnak indult s a félevesi nyereség már is 6—7000 frtra rugott, midőn a betöréses lopás megese.

Belt vasárnap este családjával a Kaldy-féle hangversenyen volt, honnan 10 óra után jött vissza s akkor még a pénztár-szoba ablaka ép volt.

Reggeli 5—6 óra tájt fölzörgetik Belt vezérigazgatót cselédjei, hogy a pénztárt kirabolták.

Belt, amint az ágyból kiugrott, odarohant a pénztár-szobába, nem sokára odaér Wahl Péter főmolnár is.

Az ablak-tábla lisztpeppel van bevonva s ekként akkora nyílás ütve rajt, a melyen keresztül egy kéz be nyulhat az ablakot kinyitva. Az ajtó is tárva-nyitva.

A tettes az ablakon jött s a nyitott ajtón távozott.

A főmolnár arra hívja föl Belt figyelmét, hogy hátha még benn van a pénz a Wertheim-pénztárban. Belt a nyíláson benyul s azt észleli, hogy a pénz eltűnt, e közben megvéri a kezét. Ezt 3—4 ember is látja.

Jön a rendőrség, vizsgálat, kutat, de végre is a Belt véres kezén akad meg gyanuja. Itt aztán a dolog érdekes fordulatot vesz.

Belt Sebestyén, egy 55 év körüli tetőtől-talpig becsületes, szorgalmas ember, a gőzmalom volt tulajdonosa, a jelenlegi vezérigazgató lopta volna el a 6400 frtot!

Belt eladta a malmot a társaságnak 55664 frtért, van itt Zomborban több háza, Apatinban egy, legalább 10,000 frtot érő háza s a régi liszt-készletből s buzából bevett legalább 10,000 frtja, tehát 75 ezer frtnyi vagyona, melyre 5000 frt tartozása van.

Már most miféle rendőri ész az, amely egy közbecsületésben szeplőtlen álló embert, akinek 70—80 ezer eleven vagyona, vezérigazgatói szép állása, előkelő családja van: ilyen tett elkövetésére csak gondolni is képes? De tegyük föl, hogy Belt-el egyszerre minden morális érzék elszibbadt; nézzük, föltehető-e különben, hogy ilyesmit tethetett?

Beltnek a részvényesek névsorának 2., 3., 79., 99., 42., 67., 68. számai alatt a maga, neje, lánya, veje, és testvére nevével, tehát a legszűkebb családban, mely példás bensőségben él egymás közt, összesen 810 részvénye van 1250-ból. Ha már most az ellopott 6400 frtot 810: 440 arányban elosztjuk, az egyszerű hármas szabály szerint Belt önmagától 4147 frt 20 krt, a társaság idegen tagjaitól 2252 frt 80 krt rabolt volna el. De tekintve, hogy ilyen munkát órálló nélkül nem végezhetni, mert a járókelők ellen magát minden rablónak örrel kell biztosítania; tekintve, hogy az órálló a rizikóban osztozik, azt felezi, tehát a zsákmányra is számot tarthat: ha Belt ezen nélkülözhetlen bűntársával a zsákmányt — ahogy becsületes rablókhoz illik — megfelezi, ekkor a fenti számla szerint, ahol ő 4147 frt 20 krt maga veszít, és 3200 frtot ördíjban kifizet, ráfizetett volna a mulatságra 947 frt 20 krt.

A gyanu azonban olyan vak, mint az éj s nem kiméli a legbecsületesebb családapát sem.

A zombori rendőrség készségesen rámegey a gyanu által kijelölt ösvényre, minden tapintat nélkül reáttör Belt Sebestyénre, rendőrökkel veszi körül lakását, mely három szobányi távol ságra esik a föltört pénztártól, — föl-kutat benne mindent, személyes szabadságát is korlátozza a családnak, mert se ki, se be senkit közűle nem enged.

Végre azonban befejezi a föltötte durva s minden józan bűnvizsgálatot kigunyoló előnyomozást, persze anélkül, hogy a Belt megkarczott kezén kívül egyéb vagy bármi néven fogható újabb adatot szerezhetett volna.

Amit kiderít, az amellet szól, hogy a tettes szakértő lakatos lehet csupán, kinek Wertheim szekrényt föltörni alkalmas eszközei vannak, mert nincs rá eset, hogy olyan eszközök híján laikus ember egy Wertheim-szekrényt föltörhessen.

De hol vannak ezek az eszközök?

Nincsenek meg!

A kihallgatott szakértők azt mondják, hogy a föltalált eszközök, melyek a gőzmalomban alkalmaztatnak, a föltörrésre elégtelenek.

Sőt Zimmermann kísérletet is tesz furóvá s megállapítja, hogy arra való s egyenesen azon czélból készített eszközzel igenis föl lehet törni a Wertheim-pénztárt könnyen s hamarosan.

A tettes tehát birtokában volt ilyen eszköznek. Ilyen eszközt Belt Sebestyén nem szerezhetett anélkül, hogy már ott gyanuba ne essék.

Ilyen eszközt csak kiválóan eszes s leleményes gépészlakatos csinálhat magának s az bánhat el vele kellő sikerrel.

De ki az s hol van? Vajjon a hírhedt nemzetközi betörő szövetség egy tagja rándult le Zomborba valamely nagy városból?

Avagy a tettes köztünk él s Zomborban fogja büntette gyümölcsét élvezni?

A részvénytársaság 1000 koronát tűzött ki jutalmul annak, aki a tolvajt fölfedezi s így bizonyosak vagyunk abban, hogy lépze kerül.

Addigis a szegény meghurczolt Belt családnak szolgáljon megnyugvásul, hogy olyan emberek, a kik abün psychológiájában csak némileg is járatosak, nem fogják egy perczise gyanuban tartani azt az embert, a ki egy félszázados becsületes munka útján szerezte becsületét s a legsúlyosabb mellékkörülmények daczára is szem előtt fogják azt tartani, hogy a gázság becsületes szívben nem terem meg máról holnapra.

A közvélemény megnyugtatóására elmondhatjuk még, hogy Belt Sebestyén maga kérte a zombori kir. törvényszék vizsgálató bírāja útján a legszigorúbb vizsgálatot, melynek úgy magát, mint családját készségesen alárendeli.

A fejleményekről értesíteni fogjuk olvasóinkat.

Törvényszék.

Ujvidékiek egymás ellon. A budapesti s. jt. bíróság a nyári szünetek után tegnap kezdte meg működését. Első helyen a budapesti esküdtszék gyakori vendégei, ujvidékiek sajtó ügyét tárgyalták. Kellner István ügyvéd a vádlott, Zanbauer Ágost, gimnáziumi tanár a panaszos. Keller két ujvidéki lapban erősen megtámadta Zanbauer, mert egy mulatságon állítólag megtépzott egy deakot. A tanár sértőnek találta a cikket és rágalmazás miatt emelt panaszt Keller ellen.

Közgazdaság.

Kereskedők és iparosok figyelmébe. A m. kir. államvasutak Budapest-bálpárti üzletvezetősége f. évi 34681. számú átiratával megküldte a szegedi kereskedelmi és iparkamarához az 1894—1896. évben szükséges úrlap mintákat, a melyek szerint ezen anyagokra az ajánlatok f. évi szeptember hó 30-ig a nevezett üzletvezetőség-nél (Budapest, Teréz-körút 62. sz.) benyújtandók.

Az ezuttal beszerzendő anyagok a következők: virág, csereszep, földszurok, mozdony-építési- és suroló homok, bányarostált- és tört kavics, hectométer-, esatorna és patakkő, portland-mész, kőolaj-fáklyából, stearin-gyertya, faemlé tárgyak, rözse és növény, nád, gálicz, dinamit, gyutas, kanóc, lópor, olomgolyók, töltények, facsemeték, cserjék, dugványok, virággumók és magvak, galánták, olíuszalag és viasz, gyümölcs és egyéb faültetvények. A szállítandó tárgyak teljes jegyzéke és a föltételek a szegedi keresk. és iparkamara irodájában megtekinthetők.

Szerkesztői izenetek.

K-ss Á-t. Budapest. A kívánt szá-
mokat elküldöttük. Szives ígéretere számot
tartunk. A központi Kárpátok. Ha térünk en-
godi közölni fogjuk ugyan, kérünk azonban
a jövőben helyi megyei jelentőségű dolgokat.
Híador. Köszönetelt vettük s tiszteletünket
küldjük érte. Kulára. Igenis czélszerűnek
véljük, ha az ügyet az országgyűlésen szóba
hozzák. Tessék majd ha a képviselőház együtt
lesz, emlékeztetni bennünket a dolagra.
Talán tehetünk benne mi is valamit. Székely
Aurél. Nagyon megfelelők a hírei. Végre is
azt csakyan nem kívánhatjuk, hogy föld-
rengést inscenáljon. Szives üdvözet.

Kirándulás a Vaskapuzhoz. Köszönettel
vettük. A közlést csak akkor kezdhetjük
meg, ha az egész dolgozat itt lesz. Üdvözet.

HIRDETÉSEK.

Legjobb óvoszer a kolera és egyéb fertőző betegségek ellen!
A nm. m. kir. belügyminisztérium 8476/93 számú korréndé-
tevel ajánlja.

Tökéletes Fertőtelenítés.

Teljesen szagtalan! Önműködő tőzeg-
szóró klozettek! Belföldi és külföldi szaba-
dalmak! Szobai árnyékszékék mindenféle
tetszős alakban. Árnyékszék berendezé-
sek, kórházak, laktanyák, iskolák, szállodák,
ipar-vállalatok, stb. stb. részére.

**MAGYAR TŐZEG- ÉS MŰTRÁGYA-IPAR
részvény-társaság.**

Igazgatóság: BUDAPEST, ZRINYI-UTCZA 3.

Fertőtlenítő és szagtalanító tőzegpor!
Tőzegalom! Mindennemű tőzeggyártmány
nagy raktára. KÜLÖNLEGESÉG: embe-
rti és városi hulladékok ipari és gazdasági
értékesítése. Város tisztítási- és elfuvarozási
vállalatok szervezése. Műtrágyagyártás. Ké-
pes árjegyzékkel, részletes tervvel és
költségvetésekkel szivesen szolgál.

Az igazgatóság.

10055. szám,
tk. 93.

Arverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. tszék mint teleklöny-
vi hatóság közhírré teszi, hogy Vidákovits
Mátyás (Mathia) végrehajtónak Rapcsány
Jenő végrehajtást szenvedő elleni 124 frt
tökekövetelés és járuléka iránti végrehaj-
tási ügyében a zombori kir. törvényszék
területén lévő Nemes-militicsen fekvő a
nemes-militicsi 1450. számú tjkben fog-
lalt Rapcsány Jenő nevén álló A 544 hr.
552 öi. számú ház és 617 □-öi beltelekre
452 frtra ezennel megállapított kikiáltási
árban az árverést elrendelte, és hogy a
fennebb megjelölt ingatlan az 1893 évi
szeptember hó 29-ik napján délelőlt 10
órákor Nemes-Militics község házánál meg-
tartandó nyilvános árverésen a megállapi-
tott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az
ingatlanok becsárának 10%-öt készpénzben,
vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában
jelzett árfolyammal számított és az 1881.
évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt
igazságügyministeri rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapirban a ki-
küldött kezéhez letenni, avagy az 1881:
LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánat-
pénznek a bíróságnál előleges elhelye-
zéséről kiállított szabályszerű elismervényt
átszolgáltatni.

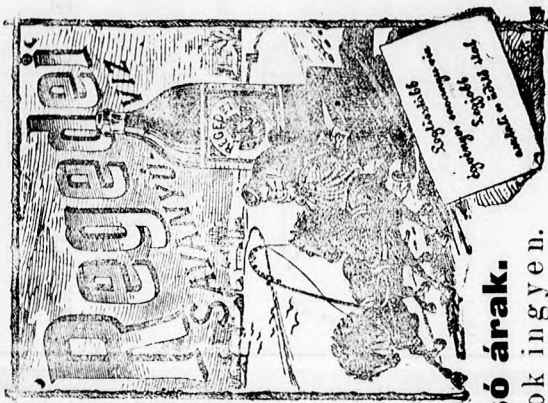
Kelt Zomborban 1893 évi június hó 17
napján.

A zombori kir. törvényszék, mint tele-
klönyvi hatóság.

Radány,
kir. tszéki bíró.

**Legjobb védőszer járványos
betegségek ellen!**

A köhögési ingert enyhíti.

Elmozdítja az emésztést.

Olcso árak.

Leírások ingyen.

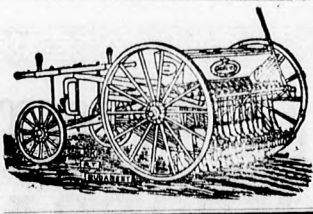
Főraktár: Budapest. V. Lipót-körút 21a.
Igazgatóság: Radei n-fürdőben (Styria.)

SCHLICK-féle vasöntöde és gép-
gyár-részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák; VI. Kerület külső váci-út.
Városi iroda és raktár: Podmaniczky-út. 14. Fiók raktár;
Kerepesi-út 77.

Gőz- és járgáncsépítő-készületek

számos első díjakkal kitüntetett

SZAB. SCHLICK-FÉLE 2 ÉS 3 VASU EKÉK,
mélyítő- és egytemes acél-ekék
eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle
egyvasu ekék, taamivelő-eszközök
valamint
Schlick-féle szab. „haladás”
sorbavetőgépek.

Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és mindennemű gazda-
sági gépek. Eredeti amerikai kévektető és marokrakó arató gépek és
fűkaszó-gépek szállítható mezei vasutak stb.

Zombori képviselő: BÁCSMEGYEI GAZDAÁGI-EGYESÜLET.

Előnyös fizetési feltételek. — Legújtanosabb árak. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Ki jó, lábbal illő, legújabb alakú cipőt óhajtott viselni,
forduljon a Magy. kir. szab.

**Magyar borkézmű-
és cipőgyárhoz
Temesváry Mór**

Budapest, VI. ker., Teréz-körút 43. szám.

Kitűnőre díszkelevéllel, arany és ezüst-
érmekkel. Szállít a tartósság kezesége
mellett elegáns cipőket legújabb fazon
szerint.

Kivonat a képes árjegyzékekből:

Férfi
cipők:

Női
cipők:

Cugos cipők, szárvakkal
3,25-3 frig borjúbőrrel
— 8 frig
Cugos cipők laklejel, kez-
tyűbőrrel 3,50-5 frig
Gombos cipők, zerge borjú
v. kid-bőrrel 3,50-5 frig
Cugos cipők francia chav-
reau-bőrrel 5-8 frig
Reggani talpú cipők fekete vagy
szemes 2,50-3,50 frig
Korcs cipők 1,50-
2,50 frig

Legnagyobb válaeztek mindennemű gyer-
mek- és lány-cipőkben. Képes árjegyzékek
ingyen és bérmentve. Kérem, hogy meg-
nézék vagy miniszteri befizetés nélkül
vetel postáson és leküldetésesen fogamatis-
tanak.

